

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของข้าราชการส่งผลต่อลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินของสำนักงานการคลังและงบประมาณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินของสำนักงานการคลังและงบประมาณสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

การสรุปและอภิปรายผลการศึกษากว่าในบทนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอสรุปผลการศึกษาดำเนินการตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งอภิปรายผลการศึกษาโดยใช้ข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมในการสนับสนุนผลการศึกษา เพื่อให้ผลการศึกษาที่น่าเชื่อถือยิ่งขึ้นและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตเรียงตามลำดับดังนี้

- 5.1 สรุปผลการศึกษา
- 5.2 อภิปรายผลการศึกษา
- 5.3 ข้อจำกัดของงานวิจัย
- 5.4 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของข้าราชการส่งผลต่อลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินของสำนักงานการคลังและงบประมาณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร แยกเป็น 3 ปัจจัย สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถทางการบัญชี การเงิน และความรู้ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย 5 ข้อ

1.1 ความรู้ด้านมาตรฐานการบัญชี ระเบียบการจัดทำบัญชีภาครัฐ และกฎหมายบัญชี มีความสัมพันธ์ต่อลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงิน ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ, ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม, และความสามารถเข้าใจได้

1.2 ความรู้ด้านภาษีอากรไม่มีความสัมพันธ์ต่อลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงิน เนื่องจากข้าราชการได้มีการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น ใน

องค์กรจะมีผู้ที่ดูแลเรื่องเกี่ยวกับภาษีอากรโดยตรงที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น ดังนั้นผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง กับภาษีอากรก็จะไม่ได้ให้ความสำคัญกับความรู้ด้านภาษีอากรและไม่สามารถปฏิบัติงานด้านนี้ได้

1.3 ความรู้ด้านกฎหมายธุรกิจและกฎหมายพาณิชย์ไม่มีความสัมพันธ์ต่อลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินเนื่องจากหน่วยงานเป็นองค์กรของรัฐ จึงไม่นำกฎหมายธุรกิจและกฎหมายพาณิชย์มาใช้ในการปฏิบัติงาน

1.4 ความรู้ด้านการตรวจสอบบัญชีและการให้ความเชื่อมั่นทางวิชาชีพบัญชีมีความสัมพันธ์ต่อลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงิน ด้านความสามารถเปรียบเทียบกันได้

1.5 ความรู้ด้านค่านิยมทางวิชาชีพและจริยธรรมทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์ต่อลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงิน ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ, ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม, ด้านความทันเวลา และด้านความสามารถเข้าใจได้

1.6 ความรู้ด้านบัญชีบริหารไม่มีความสัมพันธ์ต่อลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงิน เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งจำนวนเป็นข้าราชการระดับปฏิบัติจะมีความรู้เฉพาะด้านงานส่วนที่รับผิดชอบของแต่ละคนและปฏิบัติงานตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา และปฏิบัติงานตามระเบียบที่ได้วางไว้ จึงไม่นำความรู้ด้านบัญชีบริหารมาใช้ในการปฏิบัติงาน

2. ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถทางองค์กรประกอบด้วย 4 ข้อ

2.1 ความรู้ด้านสภาพแวดล้อมขององค์กร มีความสัมพันธ์ต่อลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงิน ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ, และด้านความสามารถเข้าใจได้

2.2 ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ไม่มีความสัมพันธ์ต่อลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินเนื่องจากข้าราชการในหน่วยงานจะปฏิบัติงานตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาของตนและปฏิบัติงานเฉพาะด้านเท่านั้นจึงไม่นำความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการปฏิบัติงาน

2.3 ความรู้ด้านกลยุทธ์และการจัดการทั่วไป ไม่มีความสัมพันธ์ต่อลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงิน เนื่องจากข้าราชการในสำนักงานคลังและงบประมาณเป็นข้าราชการระดับล่างไม่มีความเกี่ยวข้องกับการกำหนดกลยุทธ์และการจัดการทั่วไป จึงไม่นำความรู้ด้านกลยุทธ์และการจัดการทั่วไปมาใช้ในการปฏิบัติงาน

2.4 ความรู้ด้านความเสี่ยงและการดำเนินงานขององค์กรมีความสัมพันธ์ต่อลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงิน ด้าน ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม, ด้านความสามารถเปรียบเทียบกันได้, ด้านความทันเวลา และด้านความสามารถเข้าใจได้

3. ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย 4 ข้อ

3.1 ความรู้ทั่วไปทางเทคโนโลยีสารสนเทศมีความสัมพันธ์ต่อลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงิน ด้าน ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม, ด้านความสามารถเปรียบเทียบกันได้, และความทันเวลา

3.2 ความรู้ทางการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศมีความสัมพันธ์ต่อลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินด้านความทันเวลา

3.3 สมรรถนะทางการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศไม่มีความสัมพันธ์ต่อลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินเนื่องจากทางหน่วยงานจะมีสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศปฏิบัติงานด้านนี้โดยตรง คอยอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จึงไม่มีความรับผิดชอบของข้าราชการในสำนักการคลังและงบประมาณจะต้องมีสมรรถนะทางการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศ

3.4 สมรรถนะทางการควบคุมของผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสัมพันธ์ต่อลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงิน ด้านความทันเวลา และความสามารถเข้าใจได้

3.5 สมรรถนะด้านสารสนเทศในฐานะของผู้จัดการหรือผู้ประเมินหรือผู้ออกแบบสารสนเทศ มีความสัมพันธ์ต่อลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงิน ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของข้าราชการส่งผลต่อลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินของสำนักการคลังและงบประมาณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้งานวิจัยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

5.2.1 ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถทางการบัญชี การเงิน และความรู้ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากข้อมูลทางการเงินเป็นหัวใจสำคัญของธุรกิจ เป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญสำหรับผู้ภายนอกซึ่งผู้ใช้จะสามารถนำข้อมูลนั้นมาใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจได้ ดังนั้นข้อมูลดังกล่าวต้องเป็นข้อมูลที่มีลักษณะเชิงคุณภาพ ซึ่ง กุลยา จันทะเดช (2557) ได้สรุปไว้ว่าข้อมูลทางการเงินจะต้องสามารถทำให้ผู้ใช้ตัดสินใจแตกต่างกันไป ไม่ว่าผู้ใช้เลือกที่จะไม่ใช้ข้อมูลเหล่านั้นหรือได้รับข้อมูลจากแหล่งอื่น และข้อมูลที่ทำให้การตัดสินใจแตกต่างกันไปควรมีคุณค่าทางการพยากรณ์ หรือคุณค่าทางการยืนยันข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์จะต้องตัวแทนอันเที่ยงธรรมของปรากฏการณ์ที่ข้อมูลนั้นจะต้องนำเสนอด้วย คือ ครอบคลุม เป็นกลาง และปราศจากข้อผิดพลาด และสามารถนำข้อมูลนั้นมาเปรียบเทียบข้อมูลของกิจการเดียวกันหลายๆ ช่วงเวลา หรือเปรียบเทียบกับกิจการอื่นที่ทำให้ผู้ใช้

สามารถระบุความเหมือนหรือความแตกต่างได้ สามารถพิสูจน์ได้ว่าข้อมูลนั้นเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมโดยการให้ผู้สังเกตการณ์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการฯ ราย ทำการสรุปผลและได้ข้อสรุปที่ตรงกันว่าข้อมูลนั้นมีความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ข้อมูลทางการเงินจะต้องพร้อมที่จะให้ผู้ผู้ใช้ตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจได้ทันแก่เวลาที่ข้อมูลนั้นสามารถมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจข้อมูลที่จะทำให้ผู้ใส่เข้าใจง่ายขึ้นจะต้องมีการจัดประเภทและกำหนดลักษณะการนำเสนอที่ชัดเจนและกระชับซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดารณี เอื้อชนะจิต (2550) และ กัลย์ธีรา สุทธิญาณวิมล (2552) ที่พบว่าลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงิน เป็นคุณสมบัติที่ทำให้ข้อมูลทางการเงิน มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน ตามลักษณะเชิงคุณภาพหลักของงบการเงิน ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ยิ่งไปกว่านั้นอรพรณ ырละบิล (2549) พบว่างบการเงินมีความสำคัญอย่างยิ่งในการตัดสินใจทางธุรกิจ เนื่องจากเป็นแหล่งข้อมูลที่แสดงถึงผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของบริษัท ความเชื่อถือได้ และการเปรียบเทียบการกันได้ ซึ่งคุณภาพของงบการเงินที่มีความสำคัญที่สุดได้แก่ คุณภาพด้านความเข้าใจได้ รองลงมาเป็นคุณภาพด้านความเชื่อถือได้และคุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

5.2.2 ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถทางองค์กร เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ใช้ข้อมูลทางการเงินจะต้องศึกษาลักษณะองค์กร สภาพแวดล้อม ความรู้ด้านความเสี่ยงและการดำเนินงานขององค์กร ที่ตนกำลังนำข้อมูลนั้นไปใช้ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ เนื่องจากจะต้องรู้การดำเนินกิจการหลักขององค์กร ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้ข้อมูลเข้าใจในข้อมูลทางการเงินมากขึ้น สามารถนำข้อมูลทางการเงินขององค์กรมาทำการเปรียบเทียบกับข้อมูลที่ต่างช่วงเวลาหรือเปรียบเทียบกับองค์กรอื่นได้ สามารถนำไปใช้ได้ทันเวลาที่ข้อมูลนั้นมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ (มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี, 2548) ได้สรุปไว้ว่า ผู้ปฏิบัติงานควรมีความรู้เกี่ยวกับองค์กรที่ตนปฏิบัติงานอยู่ เพื่อให้เข้าใจสภาพแวดล้อม ลักษณะการดำเนินงาน และการบริหารจัดการภายในองค์กร เพื่อการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น

5.2.3 ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้ใช้รายงานทางการเงินควรมีความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของตน สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ และสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบข้อมูลทางการเงิน ใช้ในการเปรียบเทียบข้อมูลทางการเงินที่ยากต่อการตรวจสอบ สามารถสรุปผลได้อย่างถูกต้องและสะดวกรวดเร็ว ทันต่อเวลา ทำให้ผู้ใช้ข้อมูลทางการเงินมีความเชื่อมั่นได้ว่าข้อมูลนั้นมีความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจำแนก จัดประเภทข้อมูล และใช้ในการนำเสนอข้อมูลทางการเงินทำให้ผู้ใช้สามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น (มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี 2548) ได้สรุปไว้ว่า ผู้ปฏิบัติงานควรมีบทบาทสนับสนุนให้ความร่วมมือในการออกแบบระบบ

สารสนเทศทางการบัญชี โดยการให้ข้อมูลแก่ดูแลระบบเพื่อให้ระบบสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้ปฏิบัติงานต้องมีความเข้าใจในลักษณะหน่วยงานและระบบบัญชี เพื่อนำมาปรับใช้กับการปฏิบัติงานของตน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (จุฑามาศ นามวงศ์, 2555) พบว่า ปัจจุบันระบบสารสนเทศมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงาน หากหน่วยงานใดมีการนำระบบสารสนเทศที่ตีมาช่วยในการสนับสนุนการปฏิบัติงานก็จะช่วยทำให้สามารถได้ข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจที่รวดเร็ว ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ช่วยลดความไม่แน่นอนให้แก่ผู้ใช้ สามารถทำหาคาดการณ์สิ่งต่างๆ ในอนาคตได้อย่างถูกต้อง ระบบสารสนเทศที่มีคุณภาพควรมีลักษณะสำคัญคือ เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมีความถูกต้องเชื่อถือได้ มีความสมบูรณ์ครบถ้วน ทันต่อเวลา สามารถแสดงข้อมูลเป็นจำนวนได้ สามารถตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลได้ทำให้ผู้ใช้มีเข้าใจในการใช้งานและสามารถเปรียบเทียบกันได้

5.3 ข้อจำกัดของงานวิจัย

5.3.1 ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มประชากรของสำนักงานคลังและงบประมาณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 120 คน เท่านั้น

5.3.2 การทำวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความรู้ความสามารถที่ยกมาจากมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 2 ส่งผลต่อลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน ปรับปรุง พ.ศ.2557 เท่านั้น

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้

1. การศึกษาพบว่าปัจจัยด้านความรู้ความสามารถทางการบัญชี การเงิน และความรู้ที่เกี่ยวข้อง มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อลักษณะเชิงคุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ความสามารถเปรียบเทียบกันได้ของข้อมูล สามารถพิสูจน์ยืนยันได้ ทันต่อเวลาและความเข้าใจได้

2. การศึกษาพบว่าปัจจัยด้านความรู้ความสามารถทางองค์กรมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อลักษณะเชิงคุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ความสามารถเปรียบเทียบกันได้ของข้อมูล สามารถพิสูจน์ยืนยันได้ ทันต่อเวลาและความเข้าใจได้

3. การศึกษาพบว่าปัจจัยด้านความรู้ความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อลักษณะเชิงคุณภาพด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเป็นตัวแทน

อันเที่ยงธรรม ความสามารถเปรียบเทียบกันได้ของข้อมูล สามารถพิสูจน์ยืนยันได้ ทันต่อเวลาและความเข้าใจได้

5.4.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. จากการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของข้าราชการ ส่งผลต่อลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงิน ของสำนักงานคลังและงบประมาณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปผู้วิจัยอาจจะขยายขอบเขตในการศึกษาปัจจัยต่างๆ เช่น ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานคร หากได้มีการศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่ครอบคลุมประเด็นที่ต้องใช้ในการตัดสินใจด้วย จึงเป็นเรื่องที่จำเป็นที่ข้าราชการไทยต้องมีความรู้ความสามารถเพื่อส่งผลต่อลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินต่อไป

2. เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นข้าราชการของสำนักงานคลังและงบประมาณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น ข้อค้นพบจะมีประโยชน์เฉพาะกลุ่ม ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรเพิ่มกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมมากขึ้น ซึ่งจะทำให้ผลการศึกษาที่ได้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เพิ่มขึ้นตามไปด้วย